

Chvatěruby – Kralupy nad Vltavou

Chvatěruby, turisticky nejsou příliš známé, ale je to obec s více jak pětistovkou obyvatel, rozložená na vltavských svazích a hlavně, leží na červené turistické E 10 z Prahy přes Řež do Kralup nad Vltavou. V Chvatěrubech se tahle červená značka šplhá do poloviny prudkého kopce nad řeku, aby se na chvíli zastavila u dvou památek, které jsou od řeky nepřehlédnutelné, **kostelík svatých Petra a Pavla a chvatěrubský zámek**.

Autobus z Prahy nás dovezl asi hodinovou vyhlídkovou jízdou na samý vrchol téhle malé obce. Tak jsme sešli prudce dolů ke kostelu. Obklopen původním hřbitůvkem tu stojí již od 13. století. O tři sta let později byl přestavěn do dnešní podoby a nedávno kompletně opraven. Marně bereme u brány za kliku, zavřeno, řetěz a zámek hovoří jasně. Nenechavců a ničitelů je stále dost, čekat na nedělní mši se nechystáme, tak tedy alespoň pohledy z venku.

Chvatěrubský zámek je jen pár metrů od kostela. Historici se dokonce domnívají, že spolu kdysi tvořili jeden celek. Zvláštností zdejšího zámku je, že vlastně **nebyl nikdy dostavěn**. Krásné plány na renezanční i barokní přestavby vždycky skončily na tom, že došli peníze. Nikdo se nediví, uplynulo šest století a peníze chybí dodnes.

Výhled na Vltavu před námi je pěkný ale tímhle vstupem do zámku již léta nikdo neprošel. V 19. století stavba chátrala natolik, že hrozilo její zřícení, statické zajištění a nejnnutnější opravy a zakonzervování, se uskutečnily z iniciativy klubu českých turistů. I dnes se tady pracuje, i když je zámek v soukromých rukách, tak finančně přispívá ministerstvo kultury, alespoň to tvrdí cedule přidrátovaná na plotě.

Na nejzachovalejší části zámku je pamětní deska. Vzpomínají tu na **Václava Beneše Třebízského**. V době kdy žil na nedaleké klecanské faře tady asi nacházel inspiraci pro své povídky a romány.

Malým pomníčkem vzpomínají místní i na básníka ale i velkého turistu **Karla Hynka Máchu**.

Chvatěrubské památky, domky přilepené ke strmému svahu i nová zástavba, vše je již za námi, jsme jen kousek od řeky, nezbyvá než se ohlédnout.

Chvatěruby jsou ale jenom začátek našeho dnešního výletu. Čeká nás cesta podle Vltavy, mimo okolní přírodu také zajímavé mostní objekty, ty se pomalu stávají industriálními památkami.

Před námi směrem na Kralupy nad Vltavou je **Přírodní park Dolní Povltaví**.

Všechny předpovědi pro dnešní den slibují krásný slunečný den. Vymetená obloha, sluncem zalitý zámek to platilo ještě před chvílí. Před sebou ale vidíme tmavé údolí, mraky nevěšící nic dobrého.

Železniční most z roku 1964 nahradil most původní, po němž zůstaly v řece pilře, památka na "staré časy kralupské železnice". Na obzoru technické přemostění se silničním mostem v Kralupech.

Jsme již u mostu TGM v Kralupech nad Vltavou. Nakonec z hrozivých mraků spadlo pár kapek a opět se vyjasňuje. Na panelu je zajímavá historie mostu i lávky pro pěší, po které se za chvíli vydáme do centra Kralup.

Most TGM je prvním mostem od pražské Troji jak se dostat autem na druhý břeh Vltavy. Tříoblouková unikátní konstrukce měla těžké zadání, žádný z pilířů nesměl stát ve vodě. Tehdy v roce 1926 Vltava ještě zamrzala a hromadící kry by byly pro město velkým nebezpečím. Rozpětí středového oblouku tak má 80 metrů.

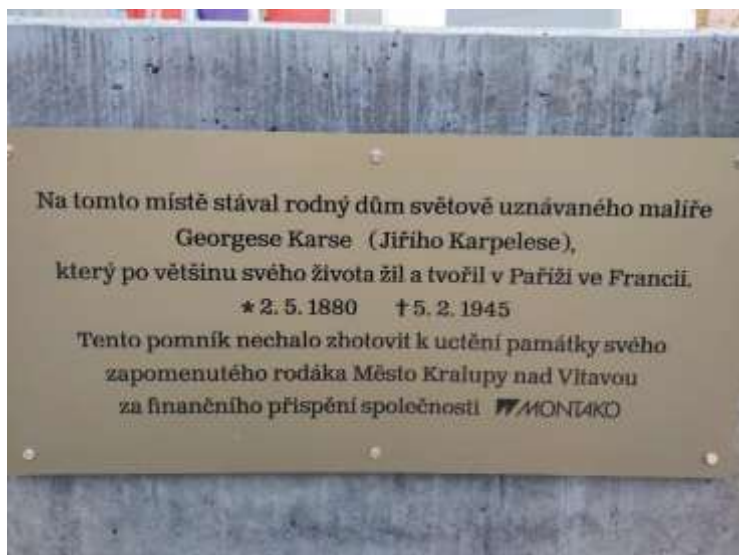
Z mostu se dají pořídit pěkné snímky upravených břehů Vltavy

Industriální památky na nábřeží. **Miřejovické kolo Citroen a regulátor otáček.** Díly vymontované při opravě **vodní elektrárny Miřejovice** jenom pár kilometrů vzdálené. Sloužily víc jak osmdesát let bez jakéhokoliv poškození. Jsou dílem **Českomoravské strojírný Kolben.** Jsou vystaveny s podrobným popisem jako technická památka.

Je poledne něco bychom pojedli, tak ještě zastavení v místě kde ustupuje tovární zástavba v centru novému modernímu pojetí města, v **Technoparku.** Kdysi tu stával parní mlýn. Moderní budovy jsou součástí pražské vysoké školy chemicko technologické – oblast stavební chemie. Náměstí, které mezi budovami vzniklo, dostalo název **Náměstí G. Karse.**

Pomník Georga Karse je dílem akademického sochaře Stefana Mikova. Odhalen byl v roce 2020, hlava je ověněná múzami.

G. Kars pocházel ze židovské rodiny, jeho otec vlastnil zdejší parní mlýn. V roce 1945 se ukrýval před nacisty ve Švýcarsku. Deprimován zprávami o holocaustu spáchal sebevraždu skokem z pátého patra ženevského hotelu.

V kralupském městském muzeu je pamětní síň Georga Karse.

Nejvyšší čas na oběd, ovšem přejít v Kralupech páteřní komunikaci **ulici Mostní** mimo přechod je úkol pro sebevrahy, tak tedy cestou k přechodu ještě Jodlův rodný dům s pamětní deskou. **Jodi Kralupský** byl národní buditel, středoškolský profesor a průkopník české jazykovědy. Konečně hospoda Na Františku, nic moc ale přežili jsme to.

Závěrečná část naší cesty je kralupský hřbitov, z centra je to víc jak dva kilometry, tak ještě přes Palackého náměstí ke **Švejkovu**, stále sedí na stejné lavičce a i obchod **drogisty Vaňka** nedaleko má dnes otevřeno.

Cestou na hřbitov musí každý narazit na **kralupskou synagogu** postavenou v roce 1783. To je smutný příběh. Za druhé světové války bylo všech 140 občanů zdejší židovské obce odvečeno do koncentračních táborů. Nepřežil téměř nikdo, tak židovská obec v Kralupech zanikla.

Přelomená šesticípá hvězda na pamětní desce symbolizuje **zánik židovské obce**.

Opravená synagoga s velkým sálem v prvním patře je pronajímána menším církvím.

Cesta na kralupský hřbitov pokud jdete pěšky je docela nepříjemný zážitek. Je lepší použít autobus, ten jede asi třikrát za den. Kolem vás fičí všechna auta, která se ještě nenačila plavat a potřebují něco na levém břehu Vltavy, protože cestou z Prahy se žádný most za 50 let nepostavil.

Na konec jsme u cíle naší cesty v místě věčného odpočinku našeho zatím jediného nositele Nobelovy ceny za literaturu básníka Jaroslava Seiferta. Poslechli jsme si od Hany příběh jeho života, zapálili svíčky. Seifert ač rodilý Žižkovák spočinul na vlastní přání právě v Kralupech díky jeho vřelému vztahu k prarodičům, za kterými často jezdil.

Vila v Praze 6. v ulici Na Ladronce kde dožil konce svých dnů básník Jaroslav Seifert

Rozhlédli jsme se ještě po pěkně upraveném hřbitově a vydali se k nově upravenému dopravnímu terminálu. Náš autobus akorát najížděl do stanice.

**V Kralupech nad Vltavou 6.10.2022.
Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi
Fotořafovali : Hana Mašková, Ivana Sklářová,
Hubert Hubík, kronika Mirek.**

